

Οι Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες, η δικτύωση τους και η υγεία των πολιτών

της Τσαλαπατάνη Ειρήνης
Βιβλιοθηκονόμου
της Επιστημονικής Βιβλιοθήκης
του Γ.Ν. Ασκληπιείου Βούλας

«Αγαπητή κα
Τ.

*Γίνεται πόλεμος στο Νοσοκομείο....γίνεται πόλεμος παντού..
Είχαμε ένα βαρύ περιστατικό ενός ασθενούς με COVID 19, τον παλέψαμε
πολύ και τελικά δεν διασωληνώθηκε. Βελτιώθηκε και εξήλθε κατ'οίκον.
Μία*

*εβδομάδα μετά έκανε πνευμομεσοθωράκιο!
Είναι πολύ περίεργο, γιατί πνευμοθώρακα και πνευμομεσοθωράκιο κάνουν
αυτοί που είναι σε μηχανικό αερισμό. Αντιθέτως αυτός δεν διασωληνώθηκε
ποτέ!*

*Θα μπορούσατε να μας βοηθήσετε με τη βιβλιογραφία;
Ευχαριστώ εκ των προτέρων
με εκτίμηση,*

Σ. Ν.

Πνευμονολόγος-Εντατικολόγος»

Το παραπάνω μήνυμα αποτελεί ένα χαρακτηριστικό καθημερινό παράδειγμα, από αυτά που και κατά τον καιρό της πανδημίας λαμβάνουν οι βιβλιοθηκονόμοι των λιγοστών (περίπου 25) Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών της χώρας και δείχνει πρακτικά τον ρόλο των Βιβλιοθηκονόμων και των Βιβλιοθηκών μέσα στα νοσοκομεία.

Ποιος όμως, είναι ο ρόλος των Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών στο σύστημα υγείας;

Η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, μπορεί σε μεγάλο βαθμό να απαντηθεί από τους ίδιους τους χρήστες τους, οι οποίοι καταφεύγουν αγωνιωδώς σε αυτές, για έγκαιρη και έγκυρη επιστημονική γνώση. Οι Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες βρίσκονται στην γραμμή εκκίνησης μιας σκυταλοδρομίας στο χώρο της υγείας, στο πρώτο στάδιο μιας αλληλουχίας που ολοκληρώνεται με τη θεραπεία του ασθενή. Ο κύριος ρόλος των Βιβλιοθηκών στα νοσοκομεία συνίσταται στην υποστήριξη της κλινικής, εκπαιδευτικής και ερευνητικής πράξης.

Ο γιατρός, ο νοσηλεύτης, ο εργαζόμενος στο Νοσοκομείο ζητάει βιβλιογραφία έγκυρη, πλήρη, διασταυρωμένη για μια σπάνια επιπλοκή μιας ασθένειας. Γιατί δεν το κάνει μόνος του; Γιατί δεν έχει χρόνο, γιατί είναι στρατιώτης στον πόλεμο της υγείας και χρειάζεται πληροφοριακά όπλα και γιατί είναι πρακτικά δύσκολο να γνωρίζει "πού και πώς" θα βρει αυτή την πληροφόρηση, η οποία χρειάζεται εξειδικευμένες γνώσεις για την εξόρυξή της. Από την πλευρά του, ο βιβλιοθηκονόμος καταλαβαίνει ότι χρησιμοποιώντας τις ηλεκτρονικές πηγές που διαθέτει (αν διαθέτει, αν

δηλαδή, είναι η βιβλιοθήκη συνδρομήτρια σε βάσεις πληροφοριών και ηλεκτρονικών περιοδικών), θα ερευνήσει για δημοσιευμένες έρευνες και μελέτες σχετικές με αυτή την επιπλοκή, την ίδια σχεδόν στιγμή που η γνώση αυτή παράγεται σε κάποιο ερευνητικό ινστιτούτο κάπου στον κόσμο. Οι πηγές αυτές δεν βρίσκονται «ελεύθερα» στο διαδίκτυο, όπως λανθασμένα πιστεύουν αρκετοί. Αντίθετα, είναι συνδρομητικές και ιδιαίτερα ακριβές. Τα αποτελέσματα αυτής της αναζήτησης λέγονται στην βιβλιοθηκονομική γλώσσα «τεκμηριωμένη επιστημονική πληροφόρηση» και συχνά αναφέρονται ως «βιβλιογραφία», η οποία προκύπτει από τη διασταυρωμένη αναζήτηση πολλών πηγών και περιλαμβάνει και τα αποτελέσματα των μελετών (πότε και πού η θεραπεία «δουλεύει»). Αυτός ο μηχανισμός της Νοσοκομειακής Βιβλιοθήκης παρέχει τα εργαλεία για την καλύτερη δυνατή λήψη ορθών αποφάσεων από την επιστημονική κοινότητα, εξασφαλίζοντας μείωση του χρόνου νοσηλείας και του αριθμού των ιατρικών λαθών, αλλά και μείωση των άσκοπων ιατρικών εξετάσεων που επιβαρύνουν με αχρείαστες δαπάνες το σύστημα υγείας. Ουσιαστικά, η Βιβλιοθήκη, με τις επιστημονικές πηγές που διαθέτει, είναι εκείνη που δίνει την επιλογή στον επιστήμονα-υγειονομικό να λειτουργήσει αυτόνομα βασιζόμενος στη διεθνή βιβλιογραφία και πρακτική κι όχι κατευθυνόμενος από συμφέροντα που θα του παρέχουν έτοιμα πρωτόκολλα. Με δυο κουβέντες, μια δημόσια/εθνική πολιτική νοσοκομειακών βιβλιοθηκών εξασφαλίζει ισότιμη, αντικειμενική και ποιοτική επιστημονική πληροφόρηση στους «διψασμένους» για γνώση επιστήμονες. Επειδή, πολύ συχνά, στην ελληνική πραγματικότητα οι Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες δεν διαθέτουν επαρκείς συνδρομητικές πηγές πληροφόρησης, οι Βιβλιοθηκονόμοι πρωτοβουλιακά ανέπτυξαν τα τελευταία χρόνια ένα άτυπο δίκτυο συνεργασίας μεταξύ τους για να αντιμετωπίσουν την έλλειψη πηγών και την υποχρηματοδότηση. Μ' αυτόν τον τρόπο η μια βιβλιοθήκη προσπαθεί να καλύψει αλληλέγγυα τις ανάγκες και μιας άλλης. Αυτή η πρακτική βέβαια λαμβάνει χώρα στα νοσοκομεία που έχουν βιβλιοθήκες, γιατί τα περισσότερα δεν έχουν... Είναι φανερό, κι από όσα απέδειξε το Εθνικό Σύστημα Υγείας την περίοδο της πανδημίας, πως οι μονάδες επιστημονικής τεκμηρίωσης, οι Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες, είναι αδιαπραγμάτευτα απαραίτητες στους παροχείς υπηρεσιών υγείας. Είναι φανερό ότι τώρα, περισσότερο από ποτέ, υπάρχει ανάγκη οριζόντιας δικτύωσης των Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών και απαιτείται άμεσα η θεσμοθέτηση από το Υπ. Υγείας μιας Επιτροπής-Συντονιστικού Φορέα με σκοπό τη δημιουργία Δικτύου. Το Δίκτυο αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει συνιστώσα του ευρύτερου «Δικτύου Βιβλιοθηκών» της χώρας, που με τη σειρά του θα έπρεπε και θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από το περιβόητο «Ταμείο Ανάκαμψης». Εν κατακλείδι, το Δίκτυο Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών θα δώσει τη δυνατότητα ισότιμης πρόσβασης στην επιστημονική γνώση σ' όλους τους υγειονομικούς της χώρας, καθιστώντας ισότιμα όλα τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα στην έγκαιρη πρόσβαση στην έγκυρη επιστημονική ιατρική πληροφορία κι επομένως στην ισότιμη, ποιοτική και δίκαια παροχή «καλής υγείας» σε όλους.